

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСНІЙ УНІВЕРСАЛЬНІЙ НАУКОВІЙ БІБЛІОТЕЦІ ім. І. ФРАНКА – 70

ІВАНО-Франківську обласну універсальну наукову бібліотеку ім. І. Франка можна з повним правом назвати скарбницею духовності Прикарпатського краю, адже тут дбайливо зберігаються чимало цінних українських і зарубіжних видань, що являють собою надбання людства. Вона також виконує функцію головної установи для 751 бібліотеки області. 2010 року Бібліотека відзначає свій 70-річний ювілей.

Датою її заснування вважається 8 травня 1940 року. Тоді, за наказом № 635 Ради народних комісарів УРСР, було відкрито Станіславську державну обласну бібліотеку з відділом для дітей.

Хоча офіційні документи відсутні, є підстави вважати, що основою фонду цієї книгозбірні стала публічна бібліотека ім. В. Смагловського – перша публічна бібліотека у м. Станіславі (тодішня назва Івано-Франківська, що був територією Австрії), заснована 1873 року. Початок організації її фондів поклав польський емігрант Віцентій Смагловський, який подарував місту збірку з 3 500 книг і найнявся працювати бібліотекарем. Місцем її розташування стало приміщення реальної школи (тепер вул. Незалежності, 17). Згодом фонд бібліотеки поповнився подарованою літературою від мешканців міста. Після смерті В. Смагловського у 1883 р. бібліотека отримала його ім'я, яке носила до 1939 р. На той час її фонд налічував близько 35 тис. книг українською, польською, німецькою, французькою, англійською мовами.

Першим директором Бібліотеки був призначений педагог, краєзнавець і великий бібліофіл В. Пашницький. Лише за перший рік роботи на цій посаді він зумів зібрати 240 тис. видань, залучаючи приватні колекції, рідкісні видання світової і вітчизняної літератури. Пізніше багато унікальних книг із фонду було вилучено, серед них – понад 150 томів «Наукових записок» Товариства ім. Т. Г. Шевченка, 8 томів «Історії України-Руси» М. Грушевського, всі твори Б. Лепкого, 16-томник Т. Шевченка, виданий у Варшаві, та багато інших. Окрім українських, було вилучено книги німецькою, польською, англійською мовами. А самого директора розстріляли.

Під час Другої світової війни у приміщенні Бібліотеки мешкали німецькі та мадярські офіцери. В цей час багато книг було знищено, зіпсовано.

Відновила свою діяльність Бібліотека в 1944 році. Знову почалася робота з організації та реставрації її фонду. Книги надходили з Держфонду Москви, із Києва, Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка тощо. Було створено нові структурні підрозділи – методичний кабінет, міжбібліотечний абонемент, сектор патентів і стандартів, відділ літератури іноземними мовами. Здійснювалось інформаційне обслуговування підприємств та органі-

зацій. З метою наближення книг до читачів було організовано пересувні пункти.

Л. Федик

7 квітня 1956 р., з нагоди відзначення 100-ліття від дня народження великого українського письменника Івана Франка, книгозбірні було присвоєно його ім'я.

1966 року Бібліотека отримала статус наукової, який передбачав наукове формування її фонду, розширення функцій і структури. Набули нового сенсу методична та практична допомога книгозбірням краю, науково-дослідна робота і т. ін.

1981 року ОУНБ ім. І. Франка одержала приміщення в колишньому монастирі на вул. Василянок, 17. У 1995 році, через необхідність повернення цього приміщення колишньому власнику, вона переїжджає до реконструйованого будинку за адресою вул. Чорновола, 22, де знаходиться і нині. Ця будівля є пам'яткою архітектури початку ХХ століття і має багату на події історію: тут знаходилися різні культурологічні організації, на зборах української громади виступали М. Грушевський, Л. Бачинський, С. Русова та інші відомі діячі. Цей дух і традиції просвітництва підтримуються та плекаються Бібліотекою.

Сьогодні структура закладу складається з 14 відділів та 4 секторів. Їхня діяльність спрямована на оперативне і якісне забезпечення всезростаючих інформаційних потреб читачів.

Документно-інформаційний ресурс Бібліотеки складає майже 500 тис. документів. Щорічно її відвідують понад 23 тис. користувачів.

Налагоджено співпрацю з органами влади та місцевого самоврядування, комерційними структурами, обласними організаціями національних спілок письменників, художників та краєзнавців, громадськими організаціями, навчальними та культурно-просвітницькими закладами, громадськістю. Бібліотека є колективним членом Івано-Франківського обласного осередку Наукового товариства ім. Т. Шевченка. Вона – учасник міжнародних, всеукраїнських, регіональних науково-практичних конференцій, семінарів, нарад.

Наша Бібліотека – це осередок спілкування краян, наукової та творчої інтелігенції Івано-Франківщини. Для задоволення їхніх духовних потреб діють клуб цікавих зустрічей, літературно-мистецька вітальня, інтелектуальний клуб творчих особистостей «Галицькі кмітливіці». Надзвичайну зацікавленість та схвальні відгуки у громадськості краю набули презентації нових видань, творчі зустрічі з відомими та малознаними талановитими особистостями України і Прикарпаття, вернісажі, літературно-музичні вечори тощо.

Користувачам пропонується широкий спектр інформаційно-бібліографічних послуг. ОУНБ ім. І. Франка – перший заклад культури на Прикарпатті, який

приєднався до світових електронних ресурсів у рамках проекту «Інтернет для публічних бібліотек (LEAP)» за фінансової підтримки Посольства США в Україні. За його сприяння також успішно діє ресурсно-інформаційний центр «Вікно в Америку». Працює також Центр європейської інформації – це вже четвертий грантовий проект, реалізований за підтримки Міжнародного фонду «Відродження», який дає можливість країнам отримати вільний доступ до інформації про ЄС, його структуру, керівні органи, відносини з Україною, про політику європейської інтеграції.

Має Бібліотека і власну веб-сторінку (www.lib.if.ua), на якій розміщено інформацію про важливі події в її житті, масові заходи, нові надходження, репертуар бібліотечних послуг.

Коло інформаційних функцій Бібліотеки постійно розширюється. Ведеться електронний каталог (12,5 тис. записів), електронна систематична картотека статей (145,0 тис. записів), сім баз даних. Здійснюється забезпечення інформаційних запитів абонентів у різних режимах на основі вивчення їхніх потреб та інтересів.

Виходять друком бібліографічні покажчики, каталоги, бюлетені, оглядові довідки, готуються веббіографічні списки тощо.

Постійно надається науково-методична, консультативна допомога книгозбірням області, що спрямована на впровадження інновацій у практику їхньої роботи. Для підвищення фахового рівня бібліотечних працівників систематично проводяться наради, семінари, огляди-конкурси тощо.

Особливе місце в роботі Бібліотеки посідає співробітництво з мас-медіа. Інформація про знаменні і пам'ятні дати в житті країни і Прикарпаття, відомих громадсько-політичних діячів, літераторів, митців, про нову літературу три рази на тиждень уже впродовж 6 років розміщується у власній рубриці «Скарбниця» на обласному радіо. Спеціальну рубрику відкрито на сайті місцевої газети «Освітнянське слово». Започатковано рубрику «Галицький книжник» на шпальтах обласної газети «Галичина». У свою чергу журналісти охоче висвітлюють науково-методичну та соціокультурну діяльність нашого закладу.

Уся ця робота дає змогу громадськості Івано-Франківщини оцінити роль та місце Бібліотеки

в житті регіону. Її авторитет впродовж 70 років діяльності створювали керівники: В. Пашницький, І. Хорунжий, Г. Дюк, М. Сулима, Н. Чорноног, Г. Марченко, М. Альба, ветерани бібліотечної справи: Ю. Давидова, Н. Сисоєва, К. Келлер, Ю. Яблонівський, Г. Любовна, Н. Сергієнко, А. Бараннік, М. Волкова, Н. Борисова, В. Ляпіна, М. Резнікова, Л. Атрошенко, В. Котова, Г. Княгницька, О. Віннікова, С. Бабич, Г. Лобісевич, Л. Платонова, І. Чоловська, В. Захарченко, Г. Остапович, Л. Іванюк, В. Мельник та багато інших.

Славні традиції гідно продовжують фахівці бібліотечної справи А. Бойко, А. Габер, Г. Горбань, Н. Мотчук, Н. Пасяка, Н. Бойчук, Г. Колотило, Л. Жирик, Н. Джус, О. Качорак, Г. Пристай, О. Черепович, С. Фіцик, О. Люба, Л. Свачій, В. Дволітка, О. Мінаєва, С. Багира, І. Бурда та ін. Свій внесок в успішну діяльність книгозбірні роблять головний бухгалтер Г. Смушак, працівники адміністративно-господарської служби Г. Солотинська, Г. Грицик.

Вже два роки очолює Бібліотеку енергійний, ініціативний, творчий керівник Л. Бабій, яка після закінчення в 1981 р. Рівненського інституту культури пройшла в ній трудовий шлях від бібліотекаря до директора.

Саме ці люди творили і творять історію Івано-Франківської ОУНБ ім. І. Франка, залишаючи тут частку своєї душі та серця.